

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1229/17-E

Název	Základní škola a mateřská škola Orličky
Sídlo	561 55 Orličky 190
E-mail	zsorlicky@tiscali.cz
IČ	70989222
Identifikátor	650052307
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Iveta Hocková
Zřizovatel	obec Orličky
Místo inspekční činnosti	561 55 Orličky 190
Termín inspekční činnosti	18., 22. a 23. 1. 2018

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti provedené podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání. Dále hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů pro základní, předškolní a zájmové vzdělávání a posouzení jejich souladu s právními předpisy.

Charakteristika

Základní škola a Mateřská škola Orličky (dále škola) vykonává činnost základní školy (ZŠ), mateřské školy (MŠ), školní družiny (ŠD) a školní jídelny (ŠJ) v souladu se zápisem v rejstříku škol a školských zařízení. V době inspekční činnosti se v jedné třídě ZŠ vzdělávalo celkem 16 žáků 1. – 5. ročníku (kapacita naplněna na 32 %). Vzdělávání žáků probíhá ve všech ročnících podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále ŠVP ZV). Do jednoho oddělení ŠD bylo přihlášeno 6 žáků ZŠ (kapacita 20). Ranní činnost v době od 6:45 h do 7:50 h, stejně jako odpolední od 11:45 h do 15:00 h je zajištěna v prostorách MŠ vychovatelkou a současně učitelkou MŠ. Měsíční výše úplaty je stanovena na 30 Kč za účastníka. Vzdělávání ve ŠD probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro školní družinu (dále ŠVP ŠD). MŠ je jednotřídní (kapacita 38) s celodenním provozem (6:30 - 15:00 h). Udávaná kapacita 38 míst však neodpovídá reálným podmínkám, v rejstříku škol nebyla aktualizována. K docházce je zapsáno 10 dětí, z nich čtyři jsou v posledním roce před zahájením povinné školní docházky a dvě mladší tři let. Předškolní vzdělávání probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání *Do přírody za poznáním* (dále ŠVP PV). Úplata za předškolní vzdělávání je dlouhodobě stanovena na 60 Kč měsíčně. Aktuálně se ve škole nevzdělávají žádné děti a žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Stravování dětí, žáků i zaměstnanců zajišťuje ŠJ v suterénu budovy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Školní vzdělávací programy splňují požadavky Rámcových vzdělávacích programů a školského zákona. Škola vede povinnou dokumentaci v souladu s legislativou, dílčí nedostatky byly odstraněny v průběhu inspekční činnosti. Prostřednictvím školních řádů, vnitřních řádů a dalších interních směrnic jsou nastavena účinná pravidla pro organizování činnosti jednotlivých subjektů. Z řady dokumentů a některých společně realizovaných aktivit je patrná úzká provázanost ZŠ, MŠ i ŠD.

Ředitelka působí ve své funkci dlouhodobě, celkem 19 let. Má vypracovanou koncepci pro roky 2015 - 2020, která je plánem rozvoje a udržitelnosti školy. V rámci finančních možností se jí daří postupně zlepšování materiálně technického vybavení školy, upevňování rodinné atmosféry a pozitivních vztahů mezi zaměstnanci, budování školy otevřené vůči rodičům i veřejnosti. Její každodenní osobní kontakt se všemi zaměstnankyněmi příznivě ovlivňuje chod školy, kontrolní systém funguje převážně neformálně. Kompetence týkající se chodu mateřské školy si ředitelka ponechala. Jednání pedagogické rady probíhají společně pouze zčásti (úvodní a závěrečná), informace učitelce MŠ jsou v průběhu roku předávány aktuálně dle potřeby.

Pedagogický sbor školy splňuje kvalifikační předpoklady. V ZŠ zajišťuje výuku kromě ředitelky další učitelka s kvalifikací speciálního pedagoga. Ředitelka se snaží vytvářet vhodné předpoklady pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Každoročně se zúčastňují několika vzdělávacích akcí podle nabídky vzdělávacích institucí a zájmu. Získané poznatky ne vždy byly ve sledovaných hodinách v ZŠ patrné. Profesní rozvoj učitelky v MŠ je realizován formou samostudia nebo individuálním výběrem vzdělávacích seminářů (např. Hranice a možnosti adaptace dvouletých dětí v MŠ).

Materiálně-technické podmínky umožňují realizaci školních vzdělávacích programů, od minulé inspekční činnosti byly částečně zlepšeny. V budově proběhla výměna oken, nová učebna v patře rozšířila možnosti výuky žáků při dělených hodinách, úprava školní zahrady přispěla k pohybově relaxačním činnostem dětí a žáků. Doplněna byla didaktická technika

(interaktivní tabule, dataprojektor). Výhodou je umístění malé tělocvičny přímo v budově školy, je využívána k pohybovým aktivitám dětí a žáků. Další možnosti relaxačních činností nabízí areál školní zahrady i okolí školy. ŠD nemá pro svoji činnost k dispozici samostatné prostory. Účastníci zájmového vzdělávání tráví většinu času v učebně MŠ společně s dětmi. Již při minulé inspekční činnosti bylo konstatováno, že ve škole jsou nevytápěné chodby a chladné sociální zařízení. Výzdoba tříd a chodeb prezentovala práce žáků jen v menší míře.

Předškolní vzdělávání zajišťuje odborně kvalifikovaná učitelka s plným pracovním úvazkem. MŠ využívá pro svoji činnost prostornou třídu vybavenou herními koutky, hračkami, stavebnicemi, výtvarnými a didaktickými pomůckami. Průběžně dochází k doplňování vybavení pro dvouleté děti. K odpolednímu odpočinku je k dispozici samostatná ložnice, která je nově vymalovaná, bylo pořízeno nové obložení, koberec a lehátka.

Škola hospodáří s finančními prostředky poskytnutými od zřizovatele na úhradu provozních nákladů a s prostředky ze státního rozpočtu, které jsou použity na pokrytí mzdových nákladů, zákonných odvodů a ostatních neinvestičních nákladů. Dalším příjmem školy je úplata za předškolní vzdělávání, poplatek za pobyt ve školní družině a stravné od zákonných zástupců dětí a žáků. Pozitivní dopad na žáky má zapojení školy do projektu *Ovoce do škol a Mléko do škol*.

Hodnocení průběhu vzdělávání

V ZŠ probíhala výuka většiny předmětů v rozdělení ročníků do dvou učeben (společně 1., 3. a 5. ročník, 2. a 4. ročník). Na hodiny tělesné výchovy a výtvarné výchovy jsou vyučovány všechny ročníky společně. Nízký počet žáků učitelky většinou využily k uplatnění individuálního přístupu, aktivizující činnosti s podporou zájmu o předmět však zařazovaly méně často. Ve většině sledovaných hodin zřídka zařazovaly motivační složky výuky, aktivitu žáků snižovalo i občasné negativní očekávání učitelek s absencí úsměvu a radosti z práce. Výuka probíhala převážně běžnými formami práce, v několika hodinách převládaly jednotvárné činnosti s množstvím samostatné práce žáků se závěrečnou kontrolou spolužáky nebo učitelkou. Pozitivem bylo občasné zařazení činnosti žáků ve dvojicích (v některých ročnících jsou pouze dva žáci), při které dobře spolupracovali, přínosná byla pomoc lepšího z nich slabšímu. Zpestřením výuky v několika hodinách bylo zařazení herních prvků a procvičování učiva na počítačích. Samostatná práce žáků byla v některých hodinách málo efektivní a smysluplná (např. záznam učiva žákyněmi na tabuli).

Zápisy učiva do sešitů (vlastivěda), které žáci často psali samostatně, byly u mnoha z nich nepřehledné, málo systematické. Ne vždy učitelky zohlednily možnosti jednotlivců, v několika případech bylo předkládané učivo pro některé žáky náročné. Ve většině hodin chybělo závěrečné shrnutí učiva, prvky sebehodnocení a vrstevnického hodnocení byly zařazeny pouze ojediněle. Výuka byla v některých hodinách podpořena názornými pomůckami (encyklopedie, obrázky, počítač) a didaktickou technikou (počítač). Každoročně se děti a žáci účastní plaveckého výcviku a lyžařského kurzu.

Činnost ŠD vychází ze zpracovaného ŠVP ŠD, který byl v souladu s právními předpisy. Nabídka odpoledních činností je částečně omezena společnými prostorami s MŠ, neboť děti spí ve vedlejší ložnici. Vychovatelka musí volit náplň, při které žáci nejsou hluční. Taktéž je omezena možnost vycházek a venkovních aktivit. V průběhu sledované hodiny si účastníci mohli vybrat z několika nabízených činností (hry se stavebnicemi, kreslení, práce s papírem). Vychovatelka s nimi komunikovala vlídným, přátelským způsobem,

nabízela jim zajímavé aktivity přiměřené jejich věku. Žáci vzájemně spolupracovali, projevovali zájem o nabízené činnosti, byli ukáznění.

Ve třídě MŠ panovalo po celý den příznivé klima, které umožňovalo dětem osvojovat si dovednosti, postoje i hodnoty důležité pro sociální osobnostní rozvoj. Uplatňovaný pedagogický styl byl empatický a vstřícný. Učitelka vytvářela pro rozvoj všech dětí rovné příležitosti a v případě potřeby jim poskytovala pomoc, což výrazně napomáhalo adaptaci dvouletých dětí. Nevyužity byly příležitosti k vzájemnému hodnocení a sebehodnocení dětí.

K učení docházelo prostřednictvím spontánních a didakticky cílených činností, které byly v průběhu dne provázané. Při didakticky zacílených činnostech učitelka vhodně volila práci organizovanou samostatně, ve skupinách i frontálně, navozovala situace, které podporovaly kooperativní učení.

Pro spontánní činnosti měly děti volně k dispozici dostatečné množství hraček, stavebnic, knih, různých didaktických pomůcek, tvořivých materiálů. Děti procvičovaly jemnou motoriku, barvy, využívaly konstruktivní stavebnice, věnovaly se výtvarným aktivitám. Tím, že si děti mohly volit z různorodé nabídky, byly motivovány k činnosti a byla podporována jejich aktivita a samostatnost. Organizace činností byla po většinu dne plynulá, spontánní a řízené aktivity vyvážené. Vzhledem k malému počtu dětí uplatňovala učitelka v průběhu vzdělávání důsledně individuální přístup.

Ne vždy se v průběhu vzdělávací nabídky dařilo odstupňovat náročnost zadávaných úkolů s ohledem na možnosti a potřeby předškoláků. Dovednosti a návyky důležité pro plynulý přechod na další stupeň vzdělávání získávali předškoláci při práci s tematicky zaměřeným časopisem. Způsob stravování, funkční pitný režim a upevněné hygienické návyky přispívaly k podpoře samostatnosti a sebeobsluhy. Učitelka systematicky sleduje a vyhodnocuje pokroky dětí. Diagnostická zjištění se ve větší míře promítala do plánování činností. Součástí pedagogické diagnostiky je i vyhledávání dětí s poruchami řečových a komunikačních dovedností, jejichž rodičům jsou doporučovány služby dalších odborníků. Zpravidla každý den probíhá skupinová logopedická prevence. Zařazené pohybové chvílky v prostorách školy přispívaly k fyzické pohodě i k procvičování hrubé motoriky.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání žáků učitelky ověřují zejména formou individuálního hodnocení (písemné práce, testy, ústní zkoušení). Na základě získaných výsledků se zaměřují na procvičování problematických jevů, často je hlavně se slabšími žáky individuálně procvičují. Výsledky vzdělávání jsou žákům v přiměřeném množství zapisovány do žákovských knížek, a to včetně hodnocení předmětů s v převahou výchovného působení. Ne vždy však zaznamenané hodnocení mělo motivační charakter (nedostatečná z tělesné výchovy).

Škola vytváří vhodné podmínky pro úzkou spolupráci se zákonnými zástupci žáků a dětí. Je vůči nim otevřená, kromě třídních schůzek pořádaných dvakrát ročně mohou školu navštívit kdykoliv. O obsahu a výsledcích vzdělávání jsou průběžně informováni prostřednictvím žákovských knížek, funguje emailové korespondence. Zájem zákonných zástupců příznivě ovlivňuje vzdělávání žáků. Učitelky nemusí řešit problémy se záškoláctvím ani jiné výchovné. Za obě pololetí školního roku 2016/2017 bylo zameškáno celkem 1108 hodin (průměrně 65 na žáka), z toho žádná nebyla neomluvená. Z počtu 17 žáků jeden neprospěl a opakuje ročník. Sedm prospělo s vyznamenáním. K porovnání výsledků žáků s ostatními pomáhá zapojení v „Aktivní škole“.

Škola se zapojuje se do života obce pořádáním kulturních akcí (vánoční a velikonoční besídka, zpívání před školou, vystoupení žáků pro seniory a při příležitosti oslav Dne matek, Vynášení Morany, Tvoření s rodiči, Rozloučení s předškoláky). Činnost školy a její aktivity příznivě ovlivňuje vstřícný přístup zřizovatele, který školu významně podporuje. Přínosná je také spolupráce s okolními malotřídními školami (pořádají společné akce, soutěže) a s místní knihovnou, která posiluje rozvoj čtenářské gramotnosti.

Mateřská škola podporuje rozvoj osobnosti dětí, rovnoměrně směřuje k naplňování všech klíčových kompetencí. Velmi zdařile proběhla adaptace nově přichozích a dvouletých dětí. Učitelka má o znalostech a dovednostech jednotlivých dětí přehled. Během dne děti dokázaly spolupracovat, aktivně se zapojovaly do činností, projevovaly se přirozeně. V průběhu didakticky cílených činností uplatňovaly dovednosti týkající se předčtenářské, předmatematické i sociální gramotnosti. Zvládaly bez potíží orientaci v prostoru, manipulaci s běžnými pomůckami, základní matematické a číselné souvislosti, znaly množství říkanek, básniček a písniček, dokázaly doplňovat jednoduché rýmy.

Děti měly přiměřeně rozvinutou jemnou motoriku, mnoho z nich mělo zafixovaný správný úchop tužky. Při stolování projevíly samostatnost. S nadšením se účastnily pohybových činností, při nichž uplatňovaly základní dovednosti a prostorovou orientaci a vědomě napodobovaly jednoduchý pohyb podle vzoru. Děti respektovaly základní společenská pravidla, k sobě navzájem se chovaly kamarádsky. Starší děti bezprostředně reagovaly na potřeby mladších a pomáhaly jim. Učitelka cíleně podporovala rozvoj komunikativních dovedností, v případě potřeby se děti uměly domluvit, zformulovat myšlenky, prezentovat vlastní zážitky a podělit o hračky. Školou pořádané kulturně-společenské akce přispívají k vytváření pocitu sounáležitosti s obcí a k posilování vlastní sebedůvěry.

Závěry

Hodnocení vývoje

- Částečné zlepšení materiálních a prostorových podmínek školy

Silné stránky

- Úzké propojení součástí školy (ZŠ, MŠ, ŠD), provázanost činností,
- rodinná atmosféra školy, znalost dětí, žáků a jejich rodinného zázemí,
- prezentace žáků v obci, spolupráce s okolními školami,
- využívání umístění školy k pobytu v přírodě spojeného s rozvojem fyzické zdatnosti dětí i žáků
- výrazná podpora zřizovatele.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Společné prostory MŠ a ŠD částečně omezují aktivity odpolední činnosti ŠD,
- přetrvávající nedostatek – nevytápěné chodby a chladné sociální zařízení pro děti a žáky,
- využívat častěji možnosti diferencovat nabídku činností v MŠ s ohledem na věkové složení kolektivu.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Více využívat ve výuce motivační složky, častěji zařazovat aktivizující činnosti,
- volit efektivnější formy a metody práce v malých kolektivech žáků,
- zvážit možnost rozdělení odpolední činnosti ŠD a MŠ,
- častěji využívat metody založené na objevování, experimentování ve prospěch rozvoje poznání dětí,
- využívat v širší míře vhodné příležitosti k sebereflexi a vrstevnickému hodnocení dětí a žáků.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitele školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká opatření byla přijata.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina s účinností od 1. 12. 2009
2. Rozhodnutí MŠMT ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 9 066/2007-21, ze dne 30. 3. 2007, s účinností od 1. 9. 2007
3. Jmenování do funkce ředitelky školy s účinností od 1. 1. 2003
4. Potvrzení ředitelky ve funkci ze dne 4. 6. 2012, s účinností od 1. 8. 2012
5. Koncepce dalšího rozvoje základní školy a mateřské školy Orličky na období 2015 - 2020
6. Doklady o vzdělání a vzdělávání pedagogických pracovníků
7. Stanovení přímé pedagogické činnosti ve školním roce 2017/2018
8. Rozvrh hodin 1. – 5. ročníku, školní rok 2017/2018
9. Školní řád základní školy, včetně Pravidel pro výsledků vzdělávání žáků ze dne 1. 9. 2017
10. Školní řád mateřské školy platný od 1. 9. 2017

11. Vnitřní řád školní družiny ze dne 1. 9. 2017
12. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, ze dne 1. 9. 2007, s úpravami k 1. 9. 2017
13. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Do přírody za poznáním“ s účinností od 1. 9. 2016
14. Školní vzdělávací program pro školní družinu ze dne 1. 9. 2007, s úpravami k 1. 9. 2016
15. Rozhodnutí ředitelky školy o přijetí k základnímu vzdělávání, školní rok 2017/2018
16. Školní matrika (ZŠ, MŠ), školní rok 2017/2018
17. Třídní knihy (ZŠ, MŠ), školní rok 2017/2018
18. Přehled výchovně vzdělávací práce, školní rok 2017/2018
19. Zápisní lístky, školní rok 2017/2018
20. Záznamy o dětech docházejících do mateřské školy ve školním roce 2017/2018
21. Minimální preventivní program (ZŠ) platný od 1. 9. 2016
22. Plán DVPP na rok 2017/2018
23. Výroční zpráva školy, školní rok 2016/2017
24. Záписy z pedagogických rad a pracovních porad, školní roky 2016/2017, 2017/2018
25. Personální dokumentace pedagogických pracovníků, školní rok 2017/2018
26. Kniha úrazů, školní roky 2016/2017, 2017/2018
27. Protokol z odborné technické kontroly ze dne 23. 8. 2017

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Petra Holánková, školní inspektorka

Mgr. Petra Holánková v. r.

PaedDr. Marta Hunalová, školní inspektorka

PaedDr. Marta Hunalová v. r.

Bc. Daniela Růžová, kontrolní pracovnice

Bc. Daniela Růžová v. r.

V Pardubicích 19. 2. 2018

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Iveta Hocková, ředitelka školy

Mgr. Iveta Hocková v. r.

V Orličkách 20. 2. 2018